Nr. 63. Kraków, Poniedziałek 29 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5. Telefon Nr. 1310. Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 220 tys. Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 250 tys. Mkp.
Cena numeru 10.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 4.000 Mkp. Nadesłane 8.000 Mkp. Po kronice 10.000 Mk. Na pierwszej stronie 12.000 Mk.
Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5. Telefon Nr. 1310. Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Rada finansowa utworzona?

Przewodniczącym Rady były minister finansów Dr Michalski

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 29. października.

Według obiegających tutaj pogłosek, jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego ma się ukazać rozporządzenie Rady ministrów, na podstawie którego utworzoną zostaje Rada finansowa. W skład Rady finansowej mają wejść: Michalski, Byrka, Steczkowski, Zdziechowski i ks. Adamski. Przewodnictwo Rady ma objąć Dr Michalski. Upoważnienia Rady zostaną określone osobnym statutem w późniejszym czasie.

Strajk górniczy w Zagłębiu Dąbrowskiem skończony

Dąbrowa górnicza, 28 października. W dniu onegdajszym zakończony został zatarg strajkowy pomiędzy górnikami a pracownikami górniczymi na tle podwyżki płac. — Na konferencji pomiędzy przedstawicielami rady Zjazdu przemysłowców górniczych a zawodowemi organizacjami górniczemi przyszło do umowy, na podstawie której akordanci otrzymują 270% podwyżki, a robotnicy zgodzeni na dniówkę 275%. Wskutek zawartej ugody w poniedziałek 29 bm. wszystkie kopalnie w zagłębiach dąbrowskich rozpoczną z powrotem swoje prace. Zakończenie strajku w zagłębiu dąbrowskiem wpłynie niewątpliwie na zakończenie strajku w zagłębiu krakowskiem.

Rząd Rzeszy poleci aresztowanie rządu saskiego

Starcia sotni proletarjackich z Reichswehrą

Berlin, 28 października. Biuro Wolffa donosi: Wobec tego, że komunistyczni członkowie rządu saskiego w odezwie do ludności Saksonji wzywali do gwałtownego oporu przeciw władzom Rzeszy, kanclerz Stresemann wezwał saskiego prezydenta ministrów, dra Zeignera, by ten spowodował ustąpienie obecnego gabinetu saskiego, gdyż rząd Rzeszy nie może uznać tego gabinetu za rząd krajowy, w myśl konstytucji Rzeszy. Stresemann zaznaczył przytem, że oczekuje odpowiedzi saskiego premiera w ciągu dnia jutrzejszego. Równocześnie Stresemann zawiadomił Zeignera o zarządzeniach, jakie zamierza podjąć rząd Rzeszy na wypadek odmówienia spełnienia jego żądań.

Wiedeń, 29 października. „Der Morgen“ donosi, że komisarz uposażony w nadzwyczajne pełnomocnictwa, który będzie zamianowany dla Saksonji, będzie miał także upoważnienie do złożenia rządu saskiego z urzędu. Rząd Rzeszy planuje ewentualnie aresztowanie członków rządu saskiego.

Berlin, 29 października. Prezydent Rzeszy rozporządzeniem, wydanem dziś, upoważnił kanclerza, aby złożył z urzędu rząd saski, a w razie potrzeby inne władze saskie złożył z urzędu. — Kanclerz na podstawie tego upoważnienia wysłał natychmiast komisarza generalnego do Saksonji.

Drezno, 29 października. Saska kancelarja państwowa donosi, że rząd saski odrzuca stanowczo żądanie kanclerza ustąpienia rządu.

Saksonja na wulkanie komunizmu

Wiedeń, 29 października. „Sonn- und Montagszeitung“ donosi z Berlina: Słychać, że w Saksonji odbywają się codziennie potyczki secin proletarjackich z Reichswehrą, że potyczki te nie zawsze wypadają pomyślnie dla Reichswehry. W kilku wypadkach oddziały Reichswehry przeszły na stronę komunistów. Generał Müller w depeszy do Berlina zażądał w sposób naglący posiłków.

Poincare o odszkodowaniach

Champigny, 28 października. Prezydent Poincare wygłosił tu z okazji odsłonięcia pomnika na cześć poległych mowę, w której powiedział między innemi: Oczekujemy od naszych sojuszników tylko przestrzegania traktatu, który nie przewiduje zwłoki w zapłaceniu długów należnych Francji. — Komisja odszkodowawcza ma dosyć doświadczenia, by się mogła zająć sprawą redukcji zapłat i może ona wraz z rzeczoznawcami poddać badaniu program zmian w ramach traktatu, lub żądać takich zmian, dotyczących kwestyj finansowych, zawartych w szczegółowym planie odszkodowań. Nie może ona jednak być pozbawiona jej praw, lub zastąpiona przez inne instytucje.

O dostawy rzeczowe

Paryż, 28 października. Dzienniki donoszą z Düsseldorfu, że wczoraj popołudniu w lokalu międzykoalicyjnej komisji kontrolnej odbywała się sześciogodzinna narada, w której wzięli udział: Stinnes, Glockner, Vegler, Hoesch i Hubert, oraz kierownicy francuscy i belgijscy. Narady te będą kontynuowane we wtorek. Wedle informacyj dzienników francuskich, należy oczekiwać porozumienia w kwestji dostaw rzeczowych. Niemieccy przemysłowcy wyrazili gotowość natychmiastowego podjęcia dostaw węgla oraz udzielenia rządowi Rzeszy poręki za dotyczące wypłaty, jeżeli władze okupacyjne opuszczą im część podatku węglowego.

Marka polska w Zurychu: 0·0003
Dolar w Krakowie 2.100.000
Dolar w Warszawie 1.650.000

Manifestacyjny strajk w Krakowie

W dniu dzisiejszym o godzinie 9 rano na znak syren fabrycznych robotnic ywszystkich kategoryj opuścili pracę i zebrali się wraz z sztandarami pod Domem robotniczym, skąd o godz. 9 i pół rozwinął się olbrzymi pochód, który ulicą Szewską podążył na rynek, pod pomnik Mickiewicza. Liczba biorących udział w pochodzie była niesłychanie wielka. Już w czasie wiecu pod pomnikiem Mickewicza przybyli w pochodzie strajkujący kolejarze i pocztowcy, robotnicy tramwaju i elektrowni oraz organizacje z Borku Fałęckiego i Podgórza. Poseł socjalistyczny Dr. E. Bobrowski zdał sprawozdanie poselskie ze swych czynności, poczem poszczególni mówcy interpelowali go, przedstawiając rezolucję w sprawie waloryzacji płac robotniczych, represyj przeciw strajkującym i w sprawie strajku generalnego w całej Polsce. Po końcowem przemówieniu demonstranci wśród okrzyków przeciw rządowi, udali się ul. Florjańską pod gmach Województwa, gdzie delegacja z posłem Bobrowskim na czele przedstawiła p. Gałeckiemu uchwalone rezolucje. Po przemówieniach pod Województwem manifestanci udali się ul. Sławkowską, Rynkiem i Szewską pod Dom robotniczy, gdzie po końcowem przemówieniu pochód się rozwiązał. Spokoju nigdzie nie zakłócono, tramwaje były nieczynne. Dzienniki poranne nie pojawiły się, dopiero w południe o zwykłej porze wyszedł „Kurjer Wieczorny".

Policja i wojsko miały ostre pogotowie. Ulicami przeciągały silne oddziały policji konnej i pieszej.

Sytuacja w strajku kolejowym

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie komunikuje:

Pojawiające się w dziennikach wiadomości o sytuacji na kolejach i rozmaitych wydarzeniach na stacjach i na linji, nie zawsze są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Dyrekcja kolei państwowych uważa za swój obowiązek podać do publicznej wiadomości następujące wyjaśnienie: Od początku bezrobocia Zarząd kolejowy stara się — jak to jest jego obowiązkiem — utrzymać ruch pociągów w zastosowaniu do koniecznych **potrzeb ludności**, a ilość codziennie kursujących pociągów obraca się mniej więcej w tych samych granicach. Oprócz koniecznych pociągów osobowych uruchomiane są, wedle możności, pociągi towarowe z żywym towarem i żywnością i dostarcza się węgla do gazowni i elektrowni. Sytuacja na kolejach nie ulega więc znaczniejszym zmianom, o czem można się przekonać czytując uważnie podawane codziennie przez Dyrekcję kolei państwowych do dzienników dane o ruchu pociągów. Nadmienić trzeba, że pewne wypadki, które w ostatnich dniach się wydarzyły na kolejach, a które w normalnym czasie nie sprawiłyby zbytniego wrażenia, a nawet przeszłyby niespostrzeżenie, wyrastają w związku z obecną sytuacją i panującem ogólnem zdenerwowaniem do senzacyjnych rozmiarów, przyczem niektóre pogłoski, obiegające po mieście, a zamieszczane w dziennikach okazują się nieprawdziwemi jak np. wiadomości o spaleniu parowozów i zamordowaniu pod Krakowem maszynisty, prowadzącego pociąg od Warszawy, o wstrzymaniu się od pracy biuralistów i telefonistów Dyrekcji i wiele innych. Zarząd kolei, mając na oku zaspakajanie potrzeb ludności w obecnej ciężkiej chwili, uprasza o ostrożne przyjmowanie wszelkich pogłosek i oświadcza gotowość udzielania w tym względzie wszelkich żądanych informacyj.

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie podaje: Wykaz biegu pociągów dnia 27 października 1923 r.: Kraków-Trzebinia pospiesznych 7, osobowych 10, towarowych 3, Trzebinia-Oświęcim pospiesznych 2, osobowych 5, towarowych 2, Oświęcim-Dziedzice pospiesznych 2, osobowych 6, towarowych —, Dziedzice-Piotrowice pospiesznych 2, osobowych 5, towarowych 1, Trzebinia-Szczakowa pospiesznych 6, osobowych 7, towarowych 1, Szczakowa-Mysłowice pospiesznych 2, osobowych 3, towarowych 1, Kraków-Tarnów pospiesznych 3, osobowych 6, towararowych 1, Tarnów-Rzeszów pospiesznych 3, osobowych 4, towarowych 1, Tarnów-Szczucin pospiesznych —, osobowych 1, towarowych —, Dębica-Rozwadów pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Tarnów-Stróże pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Stróże-Nowy Sącz pospiesznych —, osobowych 1, towarowych —, Nowy Sącz-Muszyna pospiesznych —, osobowych —, towarowych —, Muszyna-Orłów pospiesznych —, osobowych —, towarowych —, Muszyna-Krynica pospiesznych —, osobowych —, towarowych —, Stróże-Jasło pospiesznych —, osobowych 3, towarowych —, Jasło-N. Zagórz pospiesznych —, osobowych 2, towarowych 2, Zagórzany-Gorlice pospiesznych —, osobow. 5, towarowych 2, Nowy Sącz-Chabówka pospiesznych —, osobowych 1, towarowych —, Chabówka-Sucha posp. —, osobowych 2, towarowych —, Podgórze Płaszów-Sucha pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Żywiec-Sucha pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Żywiec-Zwardoń pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Chabówka-Zakopane pospiesznych —, osobowych 4, towarowych —, Nowy Targ-Suchahora pospieszn. —, osobowych 1, towarowych —, Sucha-Sierszа Wodna posp. —, osobowych 3, towarowych —, Dziedzice-Bielsko pospiesznych —, osobowych 12, towarowych —, Bielsko-Żywiec pospiesznych —, osobowych 9, towarowych 1, Bielsko-Kalwarja pospiesznych —, osobowych —, towarowych —, Bielsko-Cieszyn pospiesznych —, osobowych 4, towarowych —, Goleszów-Ustroń pospiesznych —, osobowych 6, towarowych —, Rzeszów-Jasło pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Podgórze Płaszów-Oświęcim pospiesznych —, osobowych 1, towarowych —, Kraków-Kocmyrzów pospiesznych —, osobowych —, towarowych —, Chrzanów-Jaworzno pospiesznych —, osobowych 2, towarowych —, Chrzanów-Bolęcin pospiesznych —, osobowych —, towarowych —.

DRUŻYNY KONDUKTORSKIE W STRYJU ZAPRZETAŁY STRAJKU.

Lwów, 29 października. Wczoraj popołudniu drużyny konduktorskie w tryju zaprzestały strajku i zgłosiły się do pracy. W ostatniej dobie ruch osobowy w obrębie dyrekcji lwowskiej był silniejszy. Ruch towarowy powiększył się o 5%. Liczne komisje wojskowe ukończą niebawem swoje urzędowanie, poczem zostanie podjęty ruch normalny.

Białystok, 29 października. W dniu onegdajszym w południe stanęły tutaj warsztaty kolejowe bez podania przyczyny strajku. Praca została podjęta w tej chwili przez pomocnicze brygady robotnicze.

ROKOWANIA W ŁODZI.

Łódź, 29 października. Podczas wczorajszych rokowań po przerwie przedstawiciele robotników stwierdzili, że propozycje przemysłowców różnia się od wystawionych przez nich żądań wobec czego zarządzona została narada poufna przedstawicieli poszczególnych związków. Ostateczne propozycje przemysłowców przedstawiają się jak następuje: sto procent podwyżki w dwóch ratach, z których 60% weszłoby w życie z dniem wznowienia pracy niezależnie od wskaźnika komisji drożyźnianej za drugą połowę pazdziernika przyczem obliczony byłby procent od procentu a następnie dnia 5 listopada dalsze 25% podwyżki. Przedstawiciel związku Praca oświadczył, że propozycji tej przyjąć nie może. Do oświadczenia tego przyłączył się poseł Harasz imieniem związku chrześcijańskiego i poseł Szerkowski imieniem związku klasowego. Na skutek jednakże wezwania przedstawiciela rządu delegaci związków zawodowych po dłuższych naradach zgodzili się na reasumcję swej uchwały, uzależniając stanowisko swoje od decyzji ogólnego zebrania delegatów fabrycznych poszczególnych organizacyj zawodowych. Propozycja ta została przez przedstawicieli rządu przyjęta, przyczem termin ostatecznej odpowiedzi wyznaczony został na poniedziałek godzina 12 w południe. Konferencję zamknął p. wojewoda Rembowski, apelując do przedstawicieli związków zawodowych ,aby we własnym, dobrze zrozumianym interesie propozycje te, będące nader zbliżone do żądań robotniczych przyjęli. Narady zakończono o godzinie 2 w nocy.

Łódź, 29 października. Wczoraj o godzinie 21.30 rozpoczęł ysię na nowo obrady w sprawie zlikwidowania strajku włókienniczego. Do zebranych przedstawicieli związków robotniczych przemówił inspektor pracy p. Klott i oświadczył, że przemysłowcy dając w dwóch ratach ogółem 100% podwyżki październikowej, określili to jako ostateczna granicę, poza którą iść dalej nie mogą. Co do tygodniowego regulowania wskaźnika, inspektor oświadczył, że przemysłowcy wyrazili gotowość zastosowania się do tego żądania robotników na wypadek, jeżeli rząd wyda odpowiednią dyrektywę również i dla innych gałęzi przemysłu. Co do stosowania wskaźnika wstecz, to przemysłowcy żądanie to wyłączają z dyskusji. Po tem oświadczeniu przedstawiciel rządu opuścił salę obrad, dając robotnikom czas do naradzenia się nad temi propozycjami.

STRAJK W HUCIE CYNKOWEJ W TRZEBINI

Jak nas informują ze Związku przemysłowców, strajk w hucie cynkowej w Trzebini został zlikwidowany.

TELEGRAMY

Imponująca manifestacja faszystów

Medjolan, 29 października. Przebieg wczorajszej uroczystości faszystowskiej w Medjolanie był imponujący. Msza polowa koło dawnego zamku Sforzów zgromadziła kilkadziesiąt tysięcy osób. Po mszy Mussolini w uniformie kaprala milicji Debone, Balbo, Devecchi i Polsem. Po rewizji nar. dokonał rewji. Towarzyszyli mu gener. milicji na placu Belgioso. Mussolini wygłosił wspaniałą mowę do 10.000 czarnych koszul i delegatów syndykatów. Ustęp mowy, tłumaczący, że faszyzm stał się zwycięstwem narodu, a nie zwycięstwem partji, został przyjęty entuzjastycznie. Tysiące karabinów, wzniesionych w górę ponad głowy i setki rozkołysanych proporców świadczyło o gotowości poparcia słów Mussoliniego czynem. Lud stał się narodem, naród państwem, wołał Mussolini, a grzmot okrzyków aprobaty wydawanych jednogłośnie przez tysiące ust huczał imponująco. Pytania Mussoliniego, wydawane po zakończeniu mowy, wywołały odpowiedzi, które sprawiły również silne wrażenie. Czy gotowi jesteście iść za mną wiernie, skoro zażądam od was dla ojczyzny jeszcze większych trudów i ofiar. W odpowiedzi huczały tysiące głosów: tak. Czy wiecie, że nie na to zwyciężyliśmy, aby zgłaszać się po wynagrodzenia od państwa, lecz aby służyć mu. Wierny — odpowiedziały tłumy. Jeżeli dam rozkazy przykre, trudne i niemiłe, co zrobicie? Usłuchamy. Odpowiedzi padały, jak przysięgi. Wzruszenie zgromadzonych było wielkie. Entuzjazm po mowie, wyrażany w okrzykach na cześć Mussoliniego oraz w pieśniach faszystowskich był olbrzymi. Po południu odbył się pochód syndykatów i organizacyj faszystowskich, trwający trzy godziny. Wzięło udział w pochodzie około 150 tysięcy osób. Ulice były udekorowane, z okien i balkonów sypały się kwiaty, a tłumy, liczące kilkanaście tysięcy osób, stały na placu i na chodnikach.

Medjolan, 29 października. Wrażenie mowy Mussoliniego było bardzo silne. Koła polityczne specjalnie podkreślają znaczenie słów Mussoliniego, że faszyści i milicja nie są arystokracja jednej partji, lecz wyrazem ducha włoskiego. Moment ten uważany jest jako konsekwentna tendencja traktowania coraz wyraźniejszego milicji jako armji ochotniczej i siły militarnej narodu. W rewji brali udział oprócz Mussoliniego wszyscy wybitniejsi przywódcy opozycji z Cremony i z Bolonji.

Orędzie prezydenta Massaryka

Praga, 29 października. Z okazji pięciolecia republiki czsko-słowackiej prezydent Masaryk wydał orędzie do narodu, w którem na wstępie wspomniał o odbytych podróżach do Paryża i Londynu oraz wyraził zadowolenie z powodu osiągnięcia pomyślnego wyniku tychże podróży. Ameryka — zaznaczył prezydent w swojem orędziu, w czasie trwania mojej podróży, wyraziła gotowość wzięcia udziału w rozwiązaniu sprawy odszkodowań. Prezydent wyraża nadzieję, że angielski minister spraw zagranicznych potrafi okoliczność tę odpowiednio wyzyskać. Sprawa odszkodowań żywo interesuje Czechosłowację, gdyż Niemcy odbudowane i wzmocnione stanowić będą wprawdzie dla niej konkurencję, natomiast Niemcy zrujnowane, będą stanowiły największe niebezpieczeństwo dla wszystkich. Prezydent nie podziela pesymizmu na punkcie Niemiec i [illegible]. Czechosłowacja zjednoczona zo odnowioną wielka ententą, wzmocniona równocześnie węzłami przyjaźni

Jugosławja i Rumunja, pragnie sanacji Austrji, ze wszystkich sił podtrzymywać będzie przyjazne stosunki z Węgrami. Stosunki z Polską, głosi orędzie Massaryka, są dobre i bez wątpienia staną się całkiem przyjazne. Prezydent stwierdza, że Czechosłowacja dokonała w ciągu pięciu lat wielkich postępów, zarówno w dziedzinie polityki wewnętrznej jak i zagranicznej. Państwo nowoczesne — głosi orędzie, powinno być organizmem skupiającym żywotne siły swoich obywateli. W ustroju demokratycznym jest również zrozumiałe samo przez się i konieczne stosowanie zasad autonomji. Czechosłowacja posiadać będzie naturalnie charakter narodowy, co wynika samo z siebie z demokratycznej zasady większości.

Konflikt Rzeszy z Bawarją zaostrza się

Wiedeń, 28 października. „Neue Fr. Presse" donosi z Berlina, że konferencja niemieckich premierów uchwaliła przywrócić stosunki konstytucyjne w Bawarji. Uchwała ta oznacza zniesienie stanu wyjątkowego, co równa się żądaniu ustąpienia Kahra.

Berlin, 29 października. Pisma donoszą, że rząd Rzeszy przedłożył rządowi bawarskiemu notę, wzywającą do przywrócenia w Bawarji stosunków konstytucyjnych. Wspomniana nota została wręczona w dniu wczorajszym prezydentowi ministrów Knillingowi. Dziś ma się zebrać bawarska rada ministrów celem zajęcia stanowiska w tej sprawie.

Monachium, 29 października. Werbalna nota rządu Rzeszy do rządu bawarskieog zaostrzyła położenie. Prawdopodobnie nota ta zostanie odrzucona. Rząd bawarski umotywuje odrzucenie to tem, iż żądania, wysuwane przez rząd Rzeszy są zbyt poniżającej natury. W poniedziałek odbędzie się w tej sprawie specjalne posiedzenie gabinetu bawarskiego.

Rewolucja wojskowa w Grecji stłumiona

Ateny, 28 października. Oficjalny komunikat z dnia 27 bm. godz. 11 podaje, że ostatnie oddziały powstańców, otoczone przez wojska rządowe poddały się bezwarunkowo, bez rozlewu krwi. Generałowie Dargelides i Leonardopulos przyjęli warunki rządowe. W myśl tych warunków oficerowie oddziałów powstańczych poddali się bezwarunkowo, a żołnierze zotrzymują broń i będą odesłani do obozów.

Jak donoszą dzienniki, jedyną ofiarą akcji stłumienia powstania był jeden z komendantów wojsk rządowych.

Pisma donoszą, że kierownicy powstania kazali rozstrzelać 23 własnych żołnierzy. Ruch kolejowy będzie jutro podjęty w normalnych rozmiarach.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 29 października. **Otwarcie giełdy. B... za miljard, Nowy Jork 560 i trzy czwarte, Londyn 25.23, Paryż 33.15, Medjolan 25.30, Praga 16,48 i trzy czwarte, Budapeszt 003 i jedna czwarta, Bukareszt 2.65, Belgrad 6,56, Sofia 5.27, Warszawa 0.0003, Wiedeń 0,0078 i trzy czwarte, austr. korona stemplowana 00079, Holandja 218 i jedna ósma.**

Zurych, 29 października. Zamknięcie giełdy: Berlin 0000000007 Holandja 218½, Nowy Jork 561, Londyn 25,23, Paryż 32.80, Medjolan 25.25, Bruksela —, Praga 16,42½, Budapeszt 0.08, Bukareszt 2.65, Belgrad 6,50, Sofja 5.27, Warszawa 0.0003, Wiedeń 0.007³³/₄, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 29 października. N. Jork 64.838.000.000 Londyn 289.775.000.000, Paryż 3,779.000.000, Szwajcarja 11,571,000.000, Praga 1,895.000.000, Wiedeń 908,000.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 29 października (tel. wł.) Waluty: Marka polska 2.90—3.30, marka niem. 0060, korony czeskie 2062 franki szwajc. 12520, francuskie 4085, funty ang. 316.300, dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 0.290 —.— Berlin 0088, Praga 2085, Zurych 12635, Paryż 4132, Nowy Jork 70.935, Londyn —.—.

Giełda efektów: Zieleniewski 235.000, Fanto 4.000.000 Naftaty galicyjskie 450.000 Galicja 22,600.000 Schodnica 1,510.000 Siersza 160.000 Lwów-Czerniowce 372.000, Kolej Północna 20.100.000, Alpine Montan 650.000 Huta Poldi —.—.

Nowy York, 27 października. Giełda pieniężna. Kurs. dzienny 4½%. Przekaz na Londyn 449.87. Przekaz na Londyn na 60 dni 446.87. Przekaz na Paryż 592, Przekaz na Amsterdam 38.90. Przekaz na Kopenhagę 17.36 Przekaz na Pragę 2.94, Przekaz na Berlin 00000000015 w płaceniu, w żadaniu 00000000016.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 29 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	28/X.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	28/X.
P. T. H. I—V em.	194—200	190	Pezet		80
„Impex"	6,8—7,65	6,1—6,8	Strug		295—290
„Pharma" (B. Jawornicki)	180—190	160—195	Syndykat Kosz., Kraków	125—150	140
Bracia Rolniccy I em.	130—140	130	**Tłuszcze Trzebinia**	**1250**	**1290—1400**
„Polski Glob"	19		„Krakus" I—VI em.	290—300	275—300
C. Hartwig. Poznań			Porcelana Ćmielów	390—400	360—380
Żegluga Polska	30—33	31—33	**Fabr. cukru w Chodorowie**	**1875—1950**	**1800—1900**
Zieleniewski I—IV em.	**6400—6750**	**6900—6500**	Elektr. Siersza I—IV em.	115—130	110—130
Warsz. Parowozy I—III em.	145—155	150—180-160	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**350—395-370**	**280—270**	S. W. Niemojowski	240	
„Potęga" Tow. huty żel.			Fabr. kapel. w Myślenicach		
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	194—222.5	212—218
„Trzebinia" I—VI em.	280—250	225—250	Bank Hipoteczny	390—400	380
„Pocisk"			Bank Małopolski	560—600	550—600
Automotor	90—100		Ziemski Bank Kredyt.	57—60	
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.	25	
Górka	**6100—6200**	**5900—6400**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**4700-5000-4800**	**4500—5000**	Bank Komercjalny I—IV		
Tepege I—IV em.	**2500—2700**	**2450—2550**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	140—150	145—125	Bank Związ. Spółek Zarob.	530	510—520
Oikos	1700—2200	1800—1700			
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	225—260-240	175—210			

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

W dniu dzisiejszym dokonywano następujących transakcyj w obrotach bankowych. **Waluty: fr. francuskie 62000—625000. Czeki: Nowy Jork 2100000, Londyn 9650000, Paryż 65000—63500, Zurych 375.000—368000, Wiedeń 29 i pół—28.**

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 12.500—13.000, per ultimo 13.000, grube 13000, Gazy 14000—13500, Len 330, Lokomotywy 180 towar, Silesia 2150—2300, Chybi 3100—3200.

GIEŁDA WARSZAWSKA

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	2500—2700	Unia	2000—2600
„ dla Han. i Prz. 1—7	300—450—475—470	Kijewski i Scholtze	840—900
„ Kredytowy	200—225	Eksp. Soli Potasowych	1800—2500
„ Przemysłowy w Warsz.		„ Czersk I—III	525—500
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	350—385	„ Gosławice	750—850—825
„ Pols. Handl. w Pozn.	350	„ Michałow	500—450—475
„ Tow. spół. w Warsz.	500	Łazy	70—80
„ Handl. „		Warsz. T. Kop. Węgla	4000—3650—3450 4300—3500
„ przem. we Lwowie	205—300—250	Lilpop, Rau i S-ka	360—305—315
„ Zachodni	1400—1450—1400	Ostrowieckie zakł.	6000—7600—7200
„ Związków Ziem.	80	Rohn, Zieliński i Ska	380—430
Cerata	75—65—70	Starachowice 1—4 em.	1950—1590—1800
Fr. Puls	150—145—155	Pocisk	330—315—350
Wildt i Sp.	200—170	L. Zieleniewski	7200—7400
Warsz. Tow. F. Cukru	4200—3200—3600	Żyrardów	212500—150000-170000
Częstocice	15000—17500—15000	Ł. J. Borkowski	235—270—260
Firley	255—240—260	B-cia Jabłkowscy	75—63—65
Drzewny przemysł	100—115—110	Polbal	50
H. Cegielski w Poznaniu	440—6?0—635	Haberbusch i Schiele	3000—4300—3500
Modrzejowskie zakł.	3200—4100—3800	Bracia Nobel	600—700—650
Orthwein i Karasiński	150—160—150	Pustelnik	310—340—325
K. Rudzki i Ska 1—4	1575—1670—1625-1950	Cukrownia Chodorów	1800—2000—2100
Ursus 1 em.	360—375—360	Spiess i Syn	400—555—500
Parowóz	200—170—180	„Trzebinia"	
Zawiercie	190000—220000	Przemysł Naftowy	430—460
War. Tow. Transp. i Żegl.	40—44	Skóry i Garbniki	85
Elektryczność	230	Zachod. Tow.	80—75—90
Tow. oczyszcz. spirytusu	900—1100—950	Warsz. Syndykat Rolniczy	
Polska Nafta	150—180—170	Fabryka pap. „Klucze"	325—315—350
Lenartowicz i Br. Ryl	38—42.5—40	Fitzner i Gamper	2400
Siła i Światło	325—330—310	Ursus 2 em.	725
Ćmielów	475—500	Hurt	
Norblin, Br. Buch i W.	400—460—440—500	Pol. Tow. Elektryczne	130—127.5
Belpol	30	Tepege	3500
Bank Ziems. Kred. we Lw.		Kabel	200—195—210
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	600—700	Strem	7500—8500
„ Małopolski Krak.		Marynin	

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 29 października. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 1,650 tys. sp. 1,656 tys. k. 1,624 tys., funty angielskie 7,200 tys., frank złoty w kupnie 318 tys., pożyczka złota 1,225.000, bony złote wszystkie serie 2,070.000—2,225.000—2,150.000, 1,350.000—1,325.000. Czeki: Belgja 84500 do 84000 sprz. 84800 k. 83200, Berlin 0.00001, Londyn 7,423 tys. do 7395 tys. sp. 7470 tys. k. 7,320.000 Nowy Jork 1,650 1,650 tys. do 1,640 tys. sp. 1,656 tys. k. 1,624 tys., Praga 48550—47500, Paryż 98000 sp. 98900 k. 97100, Szwajcarja 300000—285000 sp. 288.000 k. 282.000, Wiedeń 23.25 sp. 2350 k. 2300, Włochy 75500—74750.

Akcje polskie skrzyniami całemi idą do Wiednia

Wiedeń, 29 października. „Sonn- und Montags-Zeitung" zwraca uwagę na różnice kursu akcji przedsiębiorstw polskich w Wiedniu a w Polsce. W Wiedniu kurs ten jest znacznie wyższy. Skłoniło to pewne banki wiedeńskie do sprawadzania masowo efektów polskich z Polski do Wiednia, gdzie nadchodziły skrzyniami całemi. Skutkiem tego licznego napływu nastąpił spadek efektów polskich a w szczególności papierów naftowych.

KRONIKA

POWRÓT PREZYDENTA WOJCIECHOWSKIEGO DO WARSZAWY. Dziś o godz. 9 rano powrócił z Włocławka nadzwyczajnym pociągiem pan prezydent Rzeczypospolitej. Po opuszczeniu wagonu pan Prezydent przy dźwiękach hymnu państwowego przeszedł przed frontem kompanji honorowej 36 pp., a po odebraniu raportu przywitał przybyłych na dworzec przedstawicieli rządu i władz państwowych. Na dworcu kolejowym znajdowali się między innymi pan minister spraw wewnętrznych Kiernik, minister kolei żelaznych Nossowicz, komendant okręgu korpuśnego generał dywizji Konarzewski, komisarz rządu na miasto stołeczne Warszawę Jarmulowicz, komendant miasta generał brygady Szuszyński, główny komendant policji państwowej Borzęcki i inni. Pan prezydent informował się u ministrów o przebiegu strajku kolejowego, poczem w towarzystwie szefa kancelarji cywilnej Lenza i generalnego adjutanta pułkownika Zaruskiego, odjechał do Belwederu. Licznie zgromadzona przed dworcem kolejowym publiczność aklamowała serdecznie prezydenta.

RATUJMY MŁODZIEŻ AKADEMICKĄ! Zbliża się „Tydzień akademicki" naznaczony na dni od 4 do 11 listopada br. W mieście Krakowiee, oraz na terenach trzech Województw: krakowskiego, kieleckiego i śląskiego odbędą się zbiórki i przedsięwzięcia celem zgromadzenia funduszów na rzecz naszej młodzieży studjującej w wyższych uczelniach krakowskich. Komitet „Tygodnia akademickiego" gorąco apeluje do najszerszych sfer społeczeństwa, aby w miarę możności pospieszyły z pomocą tej młodzieży, co dzisiaj żyjąc w skrajnym częstokroć niedostatku, nie może dalej kontynuować studjów. Obowiązek ten obywatelski niechaj pełniony będzie pod hasłem pomocy nie jednostkom, lecz Rzeczypospolitej, która jutro potrzebować będzie świeżych kadr inteligencji, a kadry te zasili nie kto inny, tylko dzisiejsza młodzież akademicka! Bądźmy zatem ofiarni dla przyszłości, dla zbudowania silnego, oświeconego i kulturalnego własnego Państwa!

WSKAŹNIK DROŻYŹNIANY. Posiedzenie komisji parytetycznej w Krakowie zostało przesunięte z dn. 27 na 30 bm. w celu umożliwienia porozumienia się z Warszawą co do ewentualnego ujednostajnienia obliczeń wedle jednakowych okresów kalendarzowych. Komisja parytetyczna w Bielsku obliczyć miała parytet drożyźniany za cały październik w wysokości 269 prc.

KATASTROFA AUTOMOBILOWA POD WIELICZKĄ. Wczoraj w nocy wydarzył się wypadek samochodowy, który pociągnął za sobą ofiarę jednego życia. Do Krakowa wracał automobilem marki Steyer dyrektor domu bankowego Ripper i Ska, znany sportsmen p. Wawreczka z siostrą p. Gallową. P. Wawreczka sam prowadził wóz i oddał kierownictwo szoferowi Woźnemu dopiero na kilkaset metrów przed Wieliczką. Naprzeciw dworca kolejowego w Wieliczce wjechał szofer na szkarpę. Chcąc wydostać się ze szkarpy skręcił wóz na prawo. Automobil przechylił się w jednym momencie i stoczył się po szkarpie, grzebiąc pod karoserją p. Gallową, która szczęśliwym trafem wyszła bez szwanku, nakryta pudłem wozu. Woźny przygnieciony samochodem u podstawy czaszki, skonał w kilkanaście chwil po wypadku. Dyr. Wawreczka wypadł łukiem w chwili katastrofy i nie odniósł żadnych kontuzyj. Na miejscu wypadku znaleźli się zaraz funkcjonarjusze policji państwowej i kilku kolejarzy, którzy auto podnieśli i wydobyli z pod niego skontuzjonowaną lekko p. Gallową oraz konającego szofera Woźnego.

Przyczyna wypadku dotąd niewyjaśniona. Mgła, panująca przez wczorajszą noc i część rana przyczyniła się niewątpliwie do katastrofy, której ofiarą padł bardzo zresztą ostrożny i sumienny szofer.

ZABEZPIECZENIE KRAKOWA PRZED WYBUCHAMI. W Związku Przemysłowców Zachodniej Małopolski odbyła się onegdaj konferencja w sprawie przeniesienia prochowni poza obręb miasta. W naradzie wzięli udział: wiceprezydent miasta Sare, dalej reprezentanci władz wojskowych, Izby handlowej i przemysłowej oraz interesowanych zakładów przemysłowych.

Po zagajeniu przez dyrektora Związku p. Zborowskiego objął przewodnictwo wiceprezydent Sare, który przedstawił historję zabiegów miasta około zniesienia rewersów demolacyjnych i przeniesienia wojskowych składów prochu w dalsze okolice. Rokowania, prowadzone między Zarządem miasta a Władzami wojskowemi doprowadziły zasadniczo do zadawalających wyników. Dzięki przychylnemu stanowisku czynników wojskowych zniknie wkrótce grożące miastu i jego zakładom przemysłowym niebezpieczeństwo, gdyż magazyny prochu i pocisków przed usunięciem ich na stałe w bardzo oddalone okolice Krakowa, (co w miarę udzielenia potrzebnych na to kredytów planowane jest na najbliższe lata) zostaną na razie umieszczone w wymaganem oddaleniu od budynków.

Po oświadczeniu reprezentanta wojskowości, które nacechowane było pełną życzliwością dla postulatów miasta, uchwalono przyłączyć się ze strony Związku Przemysłowców do kroków, podjętych przez Zarząd miasta Krakowa.

POMOC DLA OFIAR WYBUCHU W CYTADELI. W gabinecie komendanta generała Suszyńskiego odbyło się informacyjne zebranie komitetu pomocy ofiarom wybuchu w cytadeli. Ze sprawozdania, jakie zostało odczytane wynika, że ogólna suma wpływów do dnia 27 bm. włącznie wynosiła 8 miljardów 283 miljonów 98.418 marek. Wydano ogółem do dnia 27 bm. 4,033.115.000 marek.

POŁĄCZENIE LOTNICZE GDAŃSK—WARSZAWA LWÓW. Od poniedziałku 29 bm. uruchomione będzie połączenie lotnicze Gdańsk—Warszawa—Lwów.

—o—

GREMJUM AJENTÓW HANDLOWYCH w Krakowie wzywa wszystkich ajentów handlowych, którzy w II półroczu 1923 wykupili świadectwa przemysłowe (patenty) II kategrji B na ajencję handlową, a nie są dotychczas członkami Gremjum, do niezwłocznego zgłoszenia się w ich własnym interesie, w biurze Gremjum, św. Krzyża 7, w godzinach urzędowych.

MIEJSKI TEATR

Teatr Miejski. Edward Sheldon: **„Romans"**.

Zaraz po podniesieniu się kurtyny nasuwa się mimowoli porównanie z „Pierwszą sztuką Fanny". Ale podczas gdy Shaw w sposób nawskroś nowoczesny rozwija poważny problem, Sheldon dzieje miłości pastora i śpiewaczki opowiada czułostkowo i sentymentalnie, jak stara powieść angielska. Toteż prolog i epilog u Sheldona jest tylko kinowem zawiązaniem, względnie uzupełnieniem akcji, u Shawa zaś wstępem do psychologji Fanny.

Narzuca się też porównanie z wystawionym w zeszłym sezonie w „Bagateli" „Wielkim barytonem". Jest on w upadku (utrata głosu bardziej ludzki i życiowo wierniejszy, niż bohaterka „Romansu" w moralnem zwycięstwie.

Rzecz małowartościową wznowiono prawdopodobnie dla p. Solskiej, mistrzyni w szlachetnym gieście i nieartykułowanych półtonach czy wykrzykach, które mówią tomy o duszy kobiecej. **T.**

P. S. Do omówienia „Cyda" zakradła się przykra pomyłka. Mianowicie pierwsze zdanie drugiego ustępu winno brzmieć: „Osnowa hiszpańskiej legendy bohaterskiej, przetrawiona przez mistrza francuskiej tragedji i przepojona szlachetnym ogniem jego duszy, porusza do głębi w kongenjalnej oprawie Wyspiańskiego".

ZE SPORTU

CRACOVIA—WARTA (Poznań) 8:4 (1:1).

Dzielni chłopcy ci Poznaniacy. Mimo strajku kolejowego, uciążliwej podróży i niepowodzeń powrotu, stawili się na umówione z Cracovią spotkanie—prawdziwi sportsmeni. Toteż publiczność krakowska bardzo serdecznie powitała gości i piękną ich grę gorąco oklaskiwała.

Pierwszą bramkę zdobywają goście po ładnej kombinacji, a Cracovia, po kilku dobrze przeprowadzonych, ale nieszczęśliwych atakach, wyrównuje wreszcie z rzutu wolnego. Do pauzy goście dzielnie się trzymają i mimo dość znacznej przewagi Cracovji, ataki zielonych bardziej są niebezpieczne.

Po pauzie Cracovia forsuje tempo, u gości coraz widoczniejsze zmęczenie i już do końca gry przebywają białoczerwoni przed bramką Warty. Wysokocyfrowy wynik został dokonany przeważnie przez obu bramkarzy, właściwszym wykładnikiem gry byłby stosunek 4:1.

Zawody prowadził p. Molkucz. Publiczności dość dużo.

Wisła—Olsza: 2:0.

Cracovia II—Sparta 4:3.

ZAGRANICZNE WYNIKI.

Wiedeń, 28 października. Zawody w piłkę nożną między D. F. C. (Praga) a Wiener Sportclub dały wynik 2,1 na rzecz Pragi.

Wiedeń, 28 października. Amatorzy -Hakoah 3:0, Simmering—Slovan 5:0, Rapid—Vienna 3:1.

Kopenhaga, 28 października. Zawody międzymiastowe Kopenhaga—Berlin zakończyły się zwycięstwem Duńczyków w stosunku 5:0.

Paryż, 28 października. Zawody piłki nożnej między Francją a Norwegją zakończyły się wynikiem 2:0 na korzyść Norwegji.

Budapeszt, 28 października. Zawody piłki nożnej między Węgrami a Szwecją zakończyły się wynikiem 2:1 na korzyść Węgier.

Praga, 28 października. Zawody piłki nożnej między Czechosłowacją a Jugosławią dały wynik 4:4.

Senzacyjne rewelacje o Stinnesie

„Nachrichtendienst" wydawana przez francuski urząd prasowy w Düseldorfie przynosi następujące sensacyjne informacje na temat Stinnesa. — Przed rokiem blizko oświadczył Stinnes pewnemu Francuzowi, z którym pozostawał w stosunkach handlowych: „Wy Francuzi macie życie polityczne, które sięga już lat 50, mieliście czas wyrobić sobie politycznie wyszkolonych ludzi, którzy rozumieją rzemiosło polityczne i umieją się niem obchodzić. Gdy brakuje wam genjalnego polityka, to znajdujecie mniej świetnego, ale zawsze jest on jeszcze świetny, podczas gdy my, Niemcy, skoro niemamy Bismarka, to mamy wogóle tylko bardzo lichy towar polityczny. Dlatego też przegraliśmy wojnę i dlatego samego powodu przegramy pokój. Wy macie Brianda, Clemenceau i Poincarego i innych, co więcej wy nie tracicie nigdy na zmianie, myśmy mieli tylko jednego biednego Bethmana Hollwega, a po nim nikogo. Od czasu, gdy żyjemy w Republice, mniej jak nikogo. Zobaczy pan będziemy zmuszeni pewnego pięknego poranka powołać żołnierza a wówczas może nie będzie tak źle". „Czemuż nie chce pan sam objąć rządów?" zagadnął Francuz Stinnesa. „Ja, odrzekł Stinnes, jestem skromnym człowiekiem, mam skromne myśli, skromne cele, nie jestem urodzony do polityki. P. Lloyd George i Millerand dali mi to dostatecznie do zrozumienia w Spaa. Jestem urodzonym przemysłowcem i pozatem wiernym swojemu zawodowi. Jestem Hugo Stinnes i więcej nic".

Z RYNKÓW TOWAROWYCH

RYNEK GDAŃSKI.

Sprawozdanie Akc. Stow. Antonio Wiatrak—Gdańsk.

Herbata: Mocna tendencja na wszystkich rynkach europejskich panuje nadal, częściowo wzmocniły ceny dość znacznie. Przebieg aukcji amsterdamskiej był bardzo ożywiony wskutek czego podwyższyły się wszystkie ceny o przeszło 10 centów za pół kg. Aukcje londyńskie okazały również większe zainteresowanie. Konsekwentnie z ogólną wzmocnioną tendencją rynkową zostały i notowania na rynkach cłowych znacznie podwyższone. Tak notuje Colombo gatunki common 1 d. wyżej jak poprzednio.

Rynek gdański jest narazie jeszcze zupełnie spokojny i bez zmiany cen.

Kawa: Na wszelkie pro venencje jest popyt bardzo ożywiony. Ofert z Brazylji jest bardzo mało. Bardzo poszukiwane są oferty na późniejsze załadowania Brazylji, tj. listopad — grudzień, które po cenach podwyższonych się handluje.

Zapotrzebowanie rynku gdańskiego jest bardzo minimalne, ponieważ dostawa do Polski jest wobec zagraniczenia dewizowego oraz spadku marki polskiej bardzo utrudniona. Partje które teraz w znaczniejszych ilościach do Gdańska nadeszły, nie znajdują odbytu na skutek czego są ceny na rynku gdańskim znacznie niższe od cen rynków światowych.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

O pomoc dla łódzkiego przemysłu włókienniczego

Warszawa, 29 października. Onegdaj odbyła się w ministerstwie przemysłu i handlu konferencja ministrów przemysłu i handlu, skarbu, oraz pracy i opieki społecznej z przedstawicielami dużego, średniego oraz małego przemysłu włókienniczego. W konferencji wziął udział naczelny dyrektor PKKP Rybiński, dyrektor departamentu kredytowego ministerstwa skarbu, Makowiecki, oraz kierownik łódzkiego oddziału PKKP Czerlunczakiewicz. Celem konferencji było ustalenie w jaki sposób należy regulować pomoc państwową dla włókienniczego przemysłu łódzkiego w tym kierunku, aby nadmiar bezrobotnych został usunięty. Po wyczerpującej dyskusji ustalono, że kredyty dla przedsiębiorstw łódzkich mają być powiększane, proporcjonalnie do wartości spadku marki polskiej na warunkach, które w tych dniach opracuje ministerstwo skarbu. W tym razie zaznaczyć należy, że stopa eskontowa będzie wysoka, a weksle będą opiewały na krótkie terminy. Na konferencji stwierdzono, iż zagraniczne zakupy przemysłu łódzkiego dochodzą do wysokości 8 miljonów dolarów miesięcznie, a dotychczasowe kredyty dyskontowe, przyznawane przemysłowi łódzkiemu wahają się między 1 a 1 i pół miljona dolarów miesięcznie. Z kredytów państwowych korzystać będą mogli tylko ci przemysłowcy łódzcy, którzy będą pracować co najmniej w rozmiarach dotychczasowych i nie dopuszczą do redukcji dni i ilości pracowników. Co do sprawy pomocy rządowej dla włókienniczego przemysłu łódzkiego przez dostarczenie mu zamówień, to ustalono, że departament przemysłowy ministerstwa przemysłu i handlu będzie utrzymywał ścisły przegląd wszystkich rządowych zamówień włókienniczych, które będą mogły być udzielone oczywiście na warunkach możliwie konkurencyjnych tylko tym przedsiębiorstwom łódzkim, które conajmniej w obecnych rozmiarach będą utrzymywać swój ruch.

WYKAZY MAJĄTKOWE. Izba skarbowa w Krakowie rozesłała następujący komunikat do zarządu przemysłowych spółek akcyjnych:

Zażądane przez Izbę skarbową wykazy majątkowe co do cen nabycia nieruchomości i wszelkich środków produkcyjnych (urządzenia maszyny itp.) przez przemysłowe spółki akcyjne, mające siedzibę w okręgu tut. Izby — mają być przedłożone Izbie skarbowej najdalej do 30 października 1923. Zarządy Spółek akcyjnych zechcą tego terminu bezwarunkowo dotrzymać. O ile w pewnym wypadku zarząd spółki akc. formularza wykazu majątkowego nie otrzymał, zechce bezzwłocznie zgłosić się do Wydziału II Izby skarbowej w Krakowie.

Z PRZEMYSŁU TYTONIOWEGO. W najbliższym czasie zostanie uruchomioną odbudowana na nowo fabrka tytoniu w Monasterzyskach oraz świeżo wybudowana fabryka w Radomiu. Równocześnie toczą się rokowania o zakupienie prywatnej fabryki w Poznaniu. Czysty zyskz fabrykacji tytoniu wynosił za rok 1922 około 10 miljardów marek, a za czas natomiast od 1s tycznia aż do 31 maja br. 184 miljardów marek.

PROJEKT USTAWY O AJENTACH HANDLOWYCH. Gremjum ajentów handlowych w Krakowie, odczuwając dotkliwie brak ustawy regulującej stosunki prawne między mocodawcą, a ajentem handlowym, podjęło się wypracowania projektu ustawy o ajentach handlowych. Projekt ten, oparty na najliberalniejszej dotąd ustawie austrjackiej z roku 1921 i odpowiednio zastosowany do stosunków w Polsce, przedłożyło Gremjum wraz z memorjałem Ministrom Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości, oraz Pracy i Opieki Społecznej z prośbą o odesłanie łącznie z projektem ustawy przemysłowej do laski marszałkowskiej.

Równocześnie zwróciło się Gremjum do Posłów i Senatorów tudzież do Izb handlowych oraz Zrzeszeń kupieckich o poparcie swych starań.

HALA MASZYNOWA SPÓŁKI STOLARSKIEJ. Wczoraj o godz. 2 przed południem odbyło się uroczyste poświęcenie Hali maszyn stolarskich przy ul. Długiej 80. Nowy ten warsztat kooperatywny, wybudowany został przez Spółkę stolarzy meblowych i budowlanych, która dzięki energicznej inicjatywie dra Berskiego wykazuje coraz żywotniejszy postęp. Spółka posiada na gruncie wydzierżawionym od gminy miasta Krakowa obszerny plac składowy, zapełniony obecnie nadzwyczaj cennymi zapasami drzewa. Świeżo urządzona hala wyposażoną jest w szereg maszyn stolarskich o popędzie elektrycznym i służyć ma członkom Spółki dla obróbki materjału. Poświęcenia dokonał ks. kanonik Kulinowski, poczem powitał gości prezes Spółki Meresiński i zaprosił ich na posiłek, w ciągu którego wygłosili przemówienia nacz. Kubalski, prof. Pachoński, inż. Czechowicz, dyr. Strzyżowski, dyr. Tor i i. Wśród gości zauważyliśmy dyr. Jaszczurowskiego, nacz. Lanotę i Pollmanna, R. Ostrowskiego, ks. Kuznowicza, inż. Zarzyckiego, Dra Beresa i i. oraz liczny zastęp majstrów stolarskich Krakowa.

UPRAWA TYTONIU dla własnego użytku, zezwolona wyjątkowo w okresie przejściowym aż do całkowitego wprowadzenia w Rzeczypospolitej polskiej pełnego monopolu tytoniowego, powoduje wysoce niekorzystne wyniki dochodów skarbu państwa z monopolu tytoniowego. Wzgląd na dochody skarbu państwa skłonił obecnego ministra skarbu do ścisłego wykonywania praw, przyznanych w państwowej ustawie o monopolu tytoniowym, a zatem do pełnego zastosowania postanowień owej ustawy, o ile dotyczą one uprawy tytoniu. Minister skarbu polecił wobec tego izbom skarbowym, aby natychmiast za pośrednictwem podwładnych urzędów i organów kontroli skarbowej zawiadomiły w odpowiedni sposób ludność swoich kręgów administracyjnych, że uprawa tytoniu dla własnego użytku od 1924 r. jest bezwzględnie zakazana, że równocześnie dyrekcja polskiego monopolu tytoniowego otrzymała polecenie jak najbardziej intenzywnego popierania uprawy tytoniu dla potrzeb monopolowych.

REDUKCJA OGRANICZEŃ IMPORTOWYCH I EKSPORTOWYCH. Z Genewy donszą, że międzynarodowa konferencja w sprawie ujednostajnienia formalności celnych ukończyła wczoraj obrady nad 6 artykułem projektu międzynarodowej konwencji w artykule tym powiedzianem jest, iż byłoby pożądanem, by ograniczenia importowe i eksportowe, które tworzą poważną przeszkodę w międzynarodowym handlu zostały możliwie jak najprędzej zredukowane do minimum.

ŻYWA DZIAŁALNOŚĆ BUDOWNICZA NA ŁOTWIE. Działalność budwonicza na Łotwie wzrosła ogromnie w ostatnich czasach. Również przybrał na rozmiarach import materjałów budowlanych.

Cement, który jest mało fabrykowany w kraju, jest sprowadzany z Polski i Niemiec. Farby sprowadzane są natomiast wyłącznie z Niemiec. Towary metalowe i zapotrzebowania techniczne pokrywają Niemcy, Skandynawia i Anglja. Zapotrzebowania w drzewie pokrywane są wewnątrz kraju, to samo dotyczy cegieł.

RUMUNJA ODBIERA NALEŻNĄ JEJ CZĘŚĆ Z LIKWIDACJI AUSTRO-WĘG. BANKU. Rumuńskie ministerstwo finansów otrzymało w tych dniach ponownie 6 miljonów koron złotych, jako udział należny jej z likwidacji austro-węgierskiego banku. Alito to zostało oddane rumuńskiemu bankowi narodowemu na rachunek długów państwowych, które temsamem zmniejszyły się o 1 i pół miljarda lei. Warto, by i nasze ministerjum finansów coś o tem pomyślało, złota nigdy niedość szczególnie u nas.

POSPIESZNE POCIĄGI TOWAROWE W RUMUNJI. Z Bukaresztu donoszą, iż na głównych rumuńskich linjach kolejowych Bukareszt—Filaret—Czerniowce; Filaret—Wielki Waraždyn; i Filaret—Temesfar będą zaprowadzone pospieszne pociągi towarowe, by w ten sposób ułatwić rozwój ruchu towarowego.

NADZWYCZAJNE ZBIORY CUKROWE W BUŁGARJI. Zbiory cukru tegoroczne wypadły nadzwyczaj korzystnie w Bułgarji. Wielkie rafinerje cukru w Bułgarji wytwarzały rocznie dotąd przeciętnie 14.000 tom. Zapotrzebowanie w kraju wynosi około 30 miljonów kg., tak, iż na eksport będzie mogło być użytym 10 miljonów kg.

STAN FINANSÓW AMERYKAŃSKICH. Waszyngtoński departament budżetowy podaje, że publiczny dług Stanów Zjednoczonych zmniejszył się we wrześniu br. a 74,148.370 dolarów i wynosił 1 października br. 22,125.614.247 dolarów. Ogólny fundusz rezerwowy, który w sierpniu br. obniżył się na 253,456.238 dolarów, w ciągu miesiąca ubiegłego wyrósł znowu na 422,747,512 dolarów. Od 31 sierpnia 1919 rząd amerykański wykupił zobowiązań w wysokości 4,471.087.401 dolarów.

HUGO STINNES W AMERYKAŃSKIM PRZEMYŚLE NAFTOWYM. Holenderskie dzienniki podają wiadmość Nowojorskiego „Oil Paint and Drug Reporter“, iż Stinnes stara się drogą przez kontrolowaną przez niego Stinnes-Paebeck Mining and Oil Verks dobrać się do amerykańskiego przemysłu naftowego. Powyższe stowarzyszenie, które ma rozporządzać kapitałem 25 miljonów dolarów, zamierza nabyć terena naftowe w Texasie, Argentynie, Persji i na Dalekim Wschodzie. Grupa Stinnesa ma podobno już posiadać terena w Argentynie, rozporządza ona również flotyłą tanków. Stinnes ma zamiar podobno osobiście udać się do Ameryki, by pertraktować osobiście w sprawie zakupu wymienionych poprzednio terenów.

NOWY PORT NAD BAŁTYKIEM. Od dłuższego już czasu istnieje plan założenia nowego portu nad morzem Bałtyckiem koło miasta Barth na Pomorzu. Plan ten będzie obecnie zrealizowanym, gdyż miasto Barth zawarło układ z tworzącem się przemysłowo-okrętowo - rybołowczem Towarzystwem Akcyjnem, wedle którego miasto oddaje Towarzystwu znaczny obszar koło wielkiego jeziora Katarzyny, za co Towarzystwo wybuduje port 5—7 m. głęboki i opatrzy go we wszystkie nowoczesne zakłady portowe. Port ten, którego budowa będzie rozpoczętą tego roku, będzie miał dla ruchu handlowego nad Bałtykiem pierwszorzędne znaczenie. W chwili, gdy urzeczywistnionym zostanie projekt połączenia okrętowego ze Szwecją przez Zingst.

8-GODZINNY DZIEŃ PRACY W BANKACH WĘGIERSKICH. Z Budapesztu donoszą, iż skutkiem podniesienia płac urzędnikom zostało zaprowadzonym w bankach czas pracy 8-godzinny.

ZŁE ZBIORY W ROSJI. Niekorzystne stosunki atmosferyczne w czasie lata 1923 pogorszyły znacznie widoki na zbiory rosyjskie. Wedle ostatniego sprawozdania moskiewskiego centralnego urzędu statystycznego są wprawdzie obecne zbiory o 36 prc. lepsze jak w roku 1921, pozostają jednak o 20 prc. w tyle poza zbiorami roku ubiegłego, jakkolwiek teren zasiewów zwiększył się w porównaniu z ubiegłym rokiem o 31 prc.

STANY ZJEDNOCZONE PODEJMUJĄ STOSUNKI GOSPODARCZE Z ROSJĄ? Z Nowego Jorku donoszą iż członkowie nieoficjalnego wydziału kongresu powrócili z Rosji. Jeden z pośród nich senator Lodd zawiadomił, iż położenie w Rosji jest lepszem, aniżeli to opisują niektórzy ludzie. Wydział jest za tem, by Stany Zjednoczone odnowiły stosunki handlowe z Rosją, ponieważ senator King jest zdania, iż nie należy uznawać Rosji de iure, ale że należy jednak podjąć z nią stosunki handlowe.

ZBOŻE ROSYJSKIE LEPSZE OD AMERYKAŃSKIEGO. Jedno z wiedeńskich większych towarzystw handlowych zorganizowało import rosyjskiego zboża do Austrji. Zboże, które nadeszło już do Tryestu z Rosji sowieckiej, jest podobno lepszego gatunku, niż północno-amerykańskie i kalkuluje się taniej. Część przesyłki zakupiły już od powyższego towarzystwa firmy włoskie. Jest to zupełnie naturalnym, że sowiety na pokaz nie przyszlą byle czego, co jednak dalej będzie, jest kwestją.

BRAK ŚRODKÓW PŁATNICZYCH W ROSJI. W związku ze zwiększoną potrzebą środków pieniężnych w celu realizacji nowych zbiorów w Rosji sowieckiej daje się odczuwać na prowincji ponownie silny brak środków pieniężnych. Z gubernji orelskiej, Uralu i ze środkowego obszaru nadwołżańskiego donoszą, iż powstały tam wielkie trudności w ruchu handlowym w braku środków płatniczych. Z Samary donoszą, że czerwieńce banku państwowego tylko z trudnością i przy specjalnej dopłacie zostają wymieniane na ruble sowieckie. Okoliczność, iż mniejwięcej w połowie obszaru Republiki sowieckiej podatki z przemysłu rolnego są płatne w połowie w gotówce, zwiększa potrzebę środków płatniczych.

ROZMAITOŚCI

HISTORYCZNE ODKRYCIE. Dyrektor austrjackiego archeologicznego instytutu, prof. Reisch oraz prof. Eggers z Wiednia odkryli na południowy zachód od Petronell w dobrach hr. Trauna resztki amfiteatru rzymskiego. Budowa oraz napisy na kamieniach wskazują, iż amfiteatr ten pochodzi z czasów cesarza Hadrjana. Dalsze prace około odgrzebywania reszty części odkrytego amfiteatru będą kontynuowane na wiosnę.

ŚWIĘTA KSIĘGA KORANU WRACA DO TURKÓW. „Petit Parisien“ donosi, iż rząd sowiecki postanowił zwrócić Turkom świętą księgę Koranu, Osmana, która jest najświętszą relikwią Islamu, a która została po zdobyciu przez Rosjan Turkestanu wysłaną do Petersburga i spoczywała tam przez szereg lat w Eremitarzu. Specjalna delegacja turecka zostanie wysłaną w celu odebrania cennej relikwji.

KINEMATOGRAF I TELEGRAF BEZ DRUTU NA USŁUGACH MEDYCYNY. Pewien lekarz berliński ulepszył mianowice w ten sposób aparat kinematograficzny, że zawieszony ponad stołem operacyjnym za naciśnięciem poprostu nogą operującego chirurga, zaczyna funkcjonować i przyjmuje na nim film cały przebieg operacji. Inny znów uczony niemiecki dr Jacobsohi z Charlottenburga zapomocą mikrofonów zapożyczonych z dziedziny wynalazku Marconiego, skonstruował aparat, który daje możność słyszenia najdokładiisj nawet w wielkiej sali bicie serca ludzkiego. W połączeniu z aparatem telegrafji bez drutu przyrząd ten umożliwia przenoszenie uderzeń serca ludzkiego nawet na odległość. Wynalazek ten oddaje wielkie usługi nietylko podczas demonstracyj w amfiteatrach klinik, lecz i w terapji znajdzie niewątpliwie szerokie zastosowanie.

NAJWIĘKSZY ZAKŁAD NAWADNIAJĄCY ŚWIATA. Z Bombaju donoszą, iż w dniu 25 została poświęcona tama Sukkura, która jest największym zakładem nawadniającym świata. Woda z rzeki Indusu ma być użytą na użyźnienie olbrzymiego, nieurodzajnego szmatu ziemi.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Oliwa do świecenia, lampki kolorowe na oliwę i świeczki w blaszkach na groby, kit i wałeczki do okien, wycieraczki kokosowe poleca 76 5—7

TOMASZ MĘZYK

Kraków, ul. św. Tomasza 1.

Skład farb, lakierów, pokostu, benzyny, nafty, olei maszynowych i t. p.

Polskie Towarzystwo dla Handlu Wyrobami Gumowemi

KRAKÓW, ulica Gertrudy L. 2

dostarcza natychmiast ze składu w Krakowie:

opon samochodowych pełnych i dętych marki PIRELLI

Przypomina się tegoroczne zwycięstwa opon PIRELLI-CORD:

Monza 9.9 1923, (Le Premier Grand Prix d'Europe), Brescia 29.6 1923, (Grand Prix Voiterresttes) i inne. 83 1—4

FUTRA

ŻAKIETY I GALANTERJE

WYKONUJE PO NISKICH CENACH

131 1—2 STANISŁAW

ZIEMBIŃSKI

KRAKÓW, UL. KOPERNIKA L. 6.

Na sezon obecny — Na sezon obecny

polecamy ubrania męskie i dziecinne oraz ragiany i palta zimowe w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych

DOM KONFEKCYJNY

KRAKÓW, UL. GRODZKA 26

125 1—4

KONFEKCJA

UL. FLORJAŃSKA 28.

Maszyny do pisania
Kasy kontrolne

naprawia oraz dostarcza specjalny zakład w tem zakresie

Juljusz Hecker

Kraków, ul. św. Marka 25. 135 1—5

Żądać wszędzie Kurjera Wieczornego

Biuro Spedycyjne „PRZEWÓZ"

i PRZEDSIĘBIORSTWO DOWOZOWE KOLEI PAŃSTWOWYCH 176 1-3

Spółka z ogr. odpow.

ZAŁOŻONE PRZEZ CENTR. ORGANIZACJE ROLNICZE

KRAKÓW, DŁUGA 31. — TELEF. 3063

załatwia wszelkiego rodzaju czynności spedycyjne i przewozowe, umiejętne przewożenie mebli we własnych wozach meblowych tak w miejscu jak i koleją do wszystkich miast.

WŁASNE MAGAZYNY, ZAPRZĘGI. — CENY NAJNIŻSZE.

25% Taniej niż w śródmieściu

65

wykonuję wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące tak męskiego jak i damskiego, z własnych materjałów lub dostarczonych;

polecam również gotową konfekcję męską w dużym wyborze po cenach przystępnych

Józef Gajda

Kraków-Dębniki, Rynek 9, (sklep).

Mieszkania 3-pokojowego z komfortem poszukuję

Odstępne mogę wypłacić w akcjach lub wysokocennej walucie.

W razie wynajęcia wprost od gospodarza oferuję czynsz miesięczny 5 miljonów marek przy stałem przeliczeniu na miernik złoty.

Zgłoszenia pod: „Mieszkanie z komfortem" do Administracji „Kurjera Wieczornego", Dunajewskiego 5.

SKŁAD FUTER

i serdaków zakopiańskich

oraz pracownia kuśnierska

poleca wielki wyrób futer z własnego i dostarczonego materjału punktualnie i gustownie po cenach przystępnych

Rachtan Stanisław

Kraków, ulica Karmelicka L. 8 (w podworcu). 110 3—4

Wypożyczalnia książek „Kultura"

Kraków, ul. Szpitalna 9 (wejście od ul. św. Tomasza) poleca beletrystykę polską, francuską, niemiecką, angielską. — Osobny dział naukowy dla młodzieży szkolnej. Wszystkie nowości na składzie. Warunki 138 1—3 prenumeraty nader korzystne. 4179

Hurtownia artykułów technicznych

S. SZAJER w Krakowie,

Pl. W.W. Świętych 8, tel. 41-54

Poleca po cenach wyłącznie hurtownych wszelkie artykuły techniczne i elektrotechniczne, j. n.

Węże parciane, spiralne i gumowe, płyty uszczelniające oryginalne Klingerit Moorit, pasy skórzane wiedeńskie i krajowe, rzemyki do szycia tychże itp.

Żarówki metalowe najlepszych fabrykatów, przewody miedziane, rurki ołowiane, wyłączniki itp. 152 2—4

GATRY

750 i 640 m/m

Wyrówniarki, strugarki etc. Shäpingi, tokarnie, oraz wszelkie narzędzia dostarcza ze składu

POLSKIE TOW. HANDLOWE S. A.

Kraków, ul. Sławkowska 1
Lwów, ul. Kołłątaja 8 150 1—4
Warszawa, ulica Świętokrzyska 27.

Hurtownia pasów, szczeliw, węży

„ZENIT" Kraków, ul. Szpitalna 7

Telefon 4231.

Ceny ściśle hurtowne. 139 1-6

Ceraty, Linoleum, Dywany,

kapy, chodniki, firanki, narzuty, portjery, karnisze, prześcieradła gumowe, drelichy i materje dla tapicerów poleca po cenach fabrycznych najtaniej:

M. Halpern, Kraków, Grodzka 43

wejście od ulicy Senackiej 8. 112 1—2

Sprzedaż hurtowna i detaliczna. Uwaga na adres

Władysław Kubik zgubił portfel z papierami wojskowemi dnia 25. X. b. r., 1—1 które unieważniam. 177

SZKŁO OKIENNE

poleca 129 2—1

S. UNGER

Kraków, ulica Józefa L. 16.

Udzielam lekcji francuskiego

gramatyka — konwersacja — akcent paryski. 178 1—1

Wiadomość „Ruch", Szczepańska.

INŻ. WACŁAW GĄSIOR i SKA

W KRAKOWIE, ULICA KARMELICKA L. 14. — TELEFON 4070.

Dostarczają: silników i urządzają zakłady przemysłowe wszelkiego rodzaju.

Maszyny cegielniane „Raupacha". — Maszyny do obróbki drzewa „Framaga".

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.